

Dag vader, dag moeder, dag pauwoog

Johan Broidioi

Met trekvogels zijn wij aan de kust redelijk vertrouwd. Veel minder bekend is echter het verschijnsel van trekgedrag bij vlinders. En als het al bekend is, dan is het meestal bij de luzernevlinders, de atalanta of de distelvlinder. Zij trekken van zuid naar noord. Van noord naar zuid in de nazomer wordt niet zo frekwent gemeld.

Bij de dagpauwoog ligt het iets anders. En de warme zomer van 1995 was al helemaal uitzonderlijk in dat opzicht.

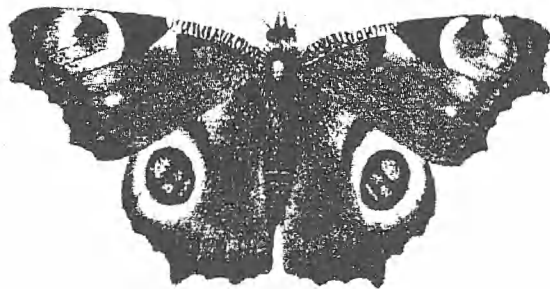

Fig. dagpauwoog.

Een grote mobiliteit bij de soort is bekend doch in 1995 was die nogal uitzonderlijk. In 'Vlinders', het tijdschrift van de Nederlandse vlinderstichting, wordt beschreven dat eind juli, begin augustus, honderden dagpauwoogen werden waargenomen, voordien in het binnenland en daarna aan de kust. Sommige waarnemers noteren tientallen dieren die over zee vliegen. Anderen melden een massale trek van noord naar zuid. Het vermoeden bestaat dat de langdurige oostenwind in die zonnige dagen, enorme aantallen trekkers uit het binnenland

en zelfs van verder, uit onze oostelijke buurlanden, in een brede band zeewaarts heeft gestuwd. Er zijn er gezien op 30 tot 40 meter hoogte ! Bij de zee aangekomen, krijg je stuwing. In eerste instantie vliegen de vlinders de zee op, maar wegens gebrek aan oriëntatiepunten, vliegen ze toch weer terug naar het strand, waar ze vervolgens een zuidelijke koers, langs het strand volgen.

Ook aan onze Middenkust zijn dergelijke bewegingen geobserveerd. In elke tuin, bijna in elk gebouw krioelde het begin augustus' van dagpauwogen. Maar 'bijna' en 'krioelen' zijn nogal vaag. Volgende gegevens zijn concreet.

- Eén van die dagen (preciese datum niet gekend) zeilt Erik Germonpré enkele kilometers buiten(gaats) Oostende. Het valt hem op dat er ononderbroken één of meer dagpauwogen overvliegen in een hoek van zo'n 30° à 40° met de kustlijn. Dat is dan zowat puur van noord naar zuid. Zouden dat de vlinders zijn die aan de Oostkust, of verder zelfs, aan de Zeeuwse eilanden; het zeegat gekozen hebben ?

- Op 2 augustus geniet ons gezin op het strand van Middelkerke van de zomerse dagen. Het is vloed en voor ons die pas rond 16 uur arriveren, was er een leuk plaatsje vlak bij de vloedlijn. In het schuim spartelt Boudewijn De Groots verdronken vlinder. Met de dochter redden wij het beestje. Maar we ontdekken nog meer ongelukkigen met samengeklitte vleugels. Ook zij worden opgeraapt. En het houdt niet op : hier ook, daar nog en ginder weer ...Uiteindelijk loop ik een eenmalige monitoringroute van 100 meter langs de vloedlijn van het strand De krokodiel te Middelkerke. Ik raap 43 (!) dagpauwogen en 1 atalanta op. De kleine helft is dood. De andere helft leeft nog en wordt in de duinen te drogen gezet. Enkele dagen later controleren mijn dochter en ik de droogplaatsen : van de 26 drenkelingen vinden wij nog 5 overblijfselen. De rest is weg. Gered ? De zee geeft, de zee neemt; dit geldt ook voor vlinders.

Om dit toch wel opvallende verschijnsel van vlindertrek beter te begrijpen zijn de Vlaamse en Nederlandse vlinderaars zeer geïnteresseerd in aanvullende waarnemingen van dagpauwogen. Ook alle andere vlinderwaarnemingen worden in dank aanvaard. Zelfs oude gegevens zijn uiterst welkom. Een en ander kan dan nog worden opgenomen in de 'Vlaamse atlas van dagvlinders' die eind 1996 wordt opgemaakt. Stuur uw waarnemingen naar Johan Broidioi, Vinkenstraat 22, 8432 Leffinge. Met fladderende dank !

**Vinkenstraat 22
8432 Leffinge**